

**Роль викладача медико-біологічного профілю
у підготовці лікарів на сучасному етапі.**

**Дубінін С.І., Ваценко А.В., Стороженко Л.В., Пілюгін В.О.,
Рябушко О.Б., Улановська Н.А., Передерій Н.О.**

Медична біологія — фундаментальна медико-біологічна дисципліна, вона є теоретичною основою медицини. Біологія дає базові знання про закономірності функціонування життя на всіх рівнях його організації. Разом з іншими дисциплінами біологія формує науковий світогляд майбутнього спеціаліста.

Однією з актуальних проблем медичної освіти є пошук шляхів та форм підвищення мотивації у студентів до навчальної діяльності, вивчення та розробка моделі особистості педагога і студента. До визначаючих факторів цих процесів належить активізація мотиваційної сфери та процесів мислення. Як показує досвід, значна кількість помилок у роботі медичних робітників пов'язана з відсутністю інтересу до професійної діяльності, пасивністю, зумовленою відсутністю мотивації. Тому на додипломному етапі формування особистості спеціаліста особливе місце займає професіоналізм викладачів.

Результати спільної діяльності викладача і студентів на практичних заняттях значною мірою залежать від методичного і матеріально-технічного оснащення навчальної дисципліни, а також від того, наскільки ефективно воно використовується у навчальній роботі.

Педагогічна практика свідчить, що працездатність студента, а також ефективність його сприйняття, пам'яті, уваги, мислення значно зростають в умовах, коли методи навчання є різноманітними. Постійна зміна видів пізнавальної діяльності, вдало підібрана наочність, особливо в умовах позитивного емоційного забарвлення, робить власний пізнавальний процес для студента цікавим, різноманітним, а значить більш ефективним. В цих умовах особливо важливим є об'єднання в особі викладача вищої школи педагога і науковця.

Викладач виступає не стільки інформатором, скільки носієм певної культури, світогляду, життєвих установок і цінностей, професійної поведінки. Він поважає в студенті людину, особистість і постійно шукає можливості саморозвитку студентів і власного вдосконалення. “Ці постулати — суть загальновідомої тези: тільки особистість виховує особистість. Педагог зобов’язаний бути особистістю, це його професійна характеристика”. І хоча особистість людини формується протягом усього життя, ніхто не стане заперечувати, що саме вища школа закладає основи тих якостей фахівця, з якими він увійде в нову для нього атмосферу діяльності та в якій відбудеться його подальший розвиток як особистості.

Методичні підходи і принципи, які застосовуються в процесі навчання студентів на кафедрі медичної біології, знаходять відображення в інтенсифікації методів і форм організації та проведення занять. При цьому приймається до уваги те, що перехід школяра на новий ступінь навчання, повинен полегшуватися систематичністю та послідовністю в набутті знань, що в свою чергу буде підтримувати зацікавленість до предмета, розвивати самодисципліну та вміння організувати свою діяльність.

Перед педагогом вищої школи постає важке завдання щодо забезпечення успішного навчання великої кількості студентів за єдиними навчальними планами. І це завдання не в тому, щоб усереднити всіх студентів, нівелювати їхні індивідуальні відмінності, а в тому, щоб допомогти конкретному студенту опанувати навчальну програму відповідно до його можливостей. Студенти з різними індивідуально-психологічними характеристиками можуть досягати значних успіхів у науках, але вони досягають мети різними шляхами. І нам, викладачам вищої школи, треба створювати оптимальні умови для навчання кожного студента з огляду на його спрямованість, темперамент, можливості й здібності, особливості його мислення, сприйняття, пам’ять та інші особливості.

Враховуючи, що навчальний матеріал повинен відповідати рівню сучасної науки, а засвоєння його повинно проходити активно і свідомо, колективом кафедри медичної біології паразитології та генетики розроблені

методичні рекомендації для практичних занять по всім розділам навчальної програми з медичної біології. Викладання теоретичного матеріалу має комплексний характер, включає цикли розвитку, схеми, таблиці, характеристики, фотографії. З метою стимулювання зацікавленості предметом та для інтенсивної підготовки студентів до складання ліцензійного іспиту “Крок-1” включені тестові завдання та ситуаційні задачі. З метою формування необхідних майбутньому лікареві практичних вмінь та навичок, студентам пропонуються задачі, у яких модулюються ситуації, що можуть реально виникнути в практичній діяльності лікаря.

Оскільки навчальна робота студентів медичного вузу відрізняється потребою збільшення самостійності в оволодінні новими знаннями, починаючи з перших занять, перед викладачем фундаментальних дисциплін стоїть завдання сформуванню у студентів-медиків навички свідомого набуття і закріплення знань. Диференційований підхід передбачає аналіз рівня знань і успішності кожного студента, а також індивідуальні консультації.

Якісна підготовка майбутніх спеціалістів також залежить і від ефективності самостійної роботи в навчальному процесі. Головним завданням викладача є не передача студентам певної суми знань, а використання спрямовуючих факторів на розуміння явищ і процесів в організмі.

Зв'язок між предметами — одна із основних вимог дидактики вищої школи. У викладанні медичної біології, паразитології та генетики домінують перспективні міжпредметні зв'язки, коли вивчення матеріалу випереджає його розгляд на заняттях по другим дисциплінам (інфекційні, дитячі, шкірно-венеричні хвороби, неврологія, патофізіологія та ін.). Акцентування уваги студентів на питаннях міжпредметної інтеграції — це один із шляхів підвищення мотивації вивчення медичної біології. Система послідовної реалізації етапів навчально-пізнавальної діяльності студентів на кафедрі медичної біології, паразитології та генетики спрямована на формування у них наукового світогляду і закладає основи для професійно орієнтованого поглиблення і розширення знань студентів у подальшому навчанні.